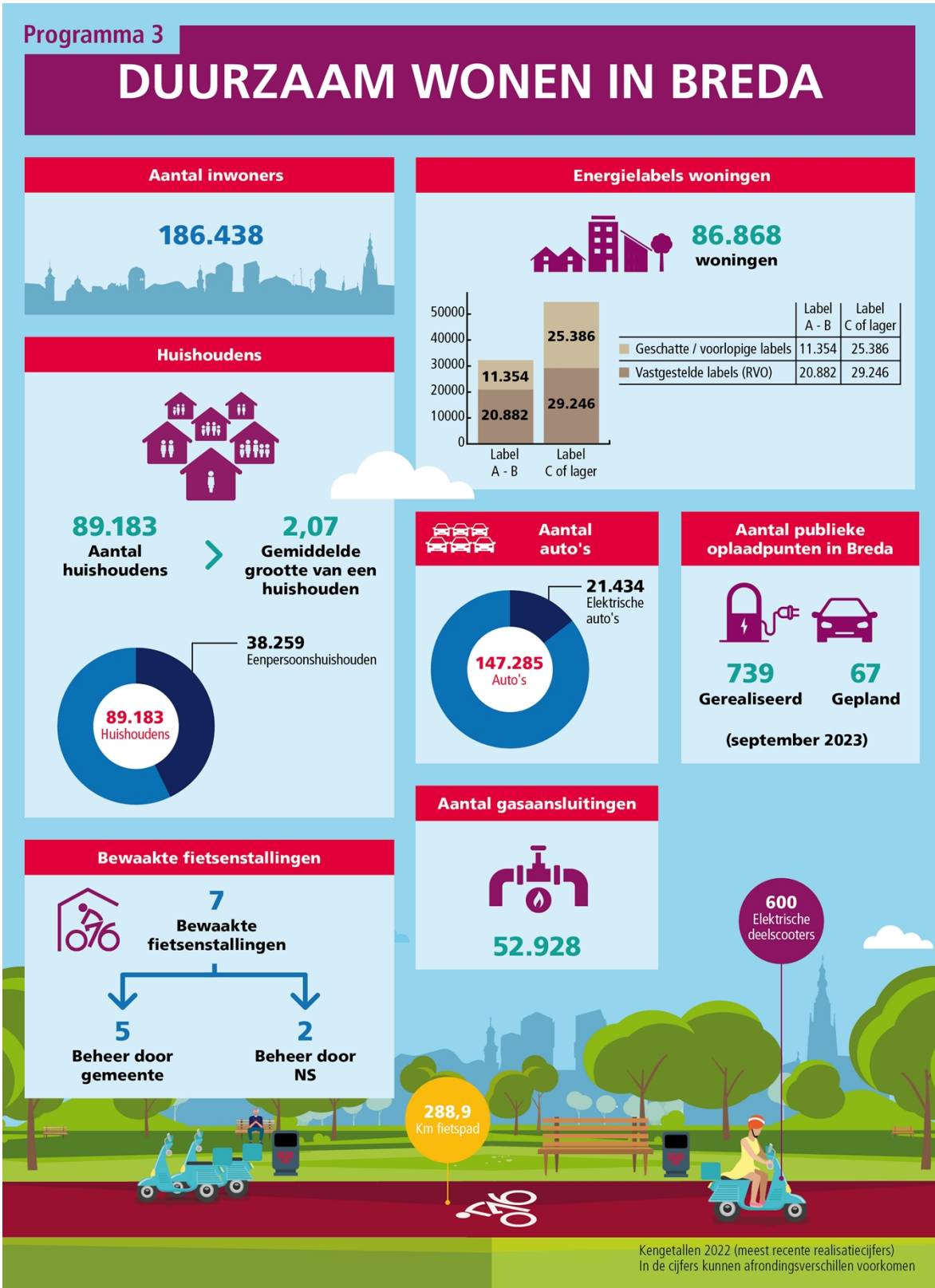

Duurzaam wonen in Breda

ONZE AMBITIE

Breda en de omliggende dorpen zijn aantrekkelijke plaatsen om te wonen. We willen dat mensen tevreden zijn over hun woning en hun woonomgeving en dat die beiden aansluiten bij hun wensen en mogelijkheden. Daarom maken we werk van een aantal belangrijke doelen:

- een betaalbare, kwalitatief goede en duurzame woningvoorraad, waarbij we ook aandacht besteden aan de bestaande bouw
- regionale aansluiting op de woonbehoefte van alle groepen inwoners
- een flinke uitbreiding voor de toekomst waaronder ook het opleveren van tijdelijke woningen voor diverse doelgroepen
- werken vanuit de ambities van de Omgevingsvisie
- de juiste woning, voor de juiste bewoners, op de juiste plek in een gezonde leefomgeving

We hebben veel soorten woningen en woonmilieus. Elk gebied draagt op zijn eigen manier bij aan onze woondoelen. We voorkomen een grotere tweedeling in de stad en waken voor de concentratie van kwetsbare bewoners in bepaalde wijken. Daarom verschilt de ontwikkelrichting per gebied. We streven naar differentiatie in de wijken om daarmee diversiteit en kwaliteit te bieden. Betaalbaarheid van woningen staat daarbij voorop.

We werken niet alleen aan de bouw van permanente woningen, maar zetten ook in op de realisatie van tijdelijke woningen om de druk op de woningmarkt te verlichten.

Verder werken we aan energiebesparing en duurzame energieopwekking, samen met woningcorporaties en woningeigenaren. Dat doen we onder andere via extra wijkenergieplannen en een gemeentebreed isolatieprogramma. Verder hebben we aandacht voor klimaatadaptie, en circulair en natuurinclusief bouwen.

Thema Wonen in Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen dat alle inwoners van Breda een betaalbare en duurzame woning hebben, die voldoet aan hun wensen en behoeften, nu en in de toekomst. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Sommige doelgroepen zitten in een lastige positie op de woningmarkt. Denk daarbij vooral aan huishoudens die zijn aangewezen op sociale huurwoningen, mensen met een middeninkomen, statushouders, starters op de woningmarkt en mensen die uitstromen uit begeleid wonen of dakloosheid. Met de bouw van sociale, middeldure en tijdelijke woningen vergroten we hun mogelijkheden. Het aantal inwoners groeit en tegelijk verandert de samenstelling van huishoudens. Vooral het aantal én aandeel één- en tweepersoonshuishoudens en ouderen neemt toe. We spelen in op de vraag naar woningtypen, die verandert door de vergrijzing en het zelfstandiger wonen van kwetsbare doelgroepen. Dit vraagt om meer, maar ook andere typen woningen en woonvormen. De druk op de woningmarkt is nog steeds groot. Samen met onze partners op de woningmarkt zorgen we dat er sneller meer betaalbare huizen bijkomen.

We nemen verantwoordelijkheid om voor alle doelgroepen in Breda passende huisvesting te vinden. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor spoedzoekers, statushouders, studenten en mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In 2024 spannen we ons maximaal in om de eerste tijdelijke woningen op te leveren en onze permanente woningbouwopgave te realiseren. Maar om voor alle aandachtsgroepen woonruimten te realiseren, is meer nodig. Daarom realiseren we in 2024 een tussenvoorziening voor statushouders en spoedzoekers.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- In deze bestuursperiode moeten er opnieuw 6000 woningen bijkomen en ook nog eens 750 tijdelijke woningen op diverse locaties. We verwachten dat in 2024 de eerste flexwoningen worden geplaatst op onder andere de locatie aan de Stadionstraat. Dat worden vooral betaalbare woningen. In de Bredase Woon- en Bouwagenda 2023-2026 staat hoe we hieraan werken (zie ook thema grote woonprojecten in de stad). Hiermee verlichten we de druk op de woningmarkt en kunnen we doorstroming stimuleren.
- Onze doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting sluiten zo veel mogelijk aan bij de Nationale Woon- en Bouwagenda en de SRBT-woondeal, waaronder de bouw van 30% sociale huur, 40% middelduur en 30% vrije sector.

- Voor de bouw van sociale huurwoningen en tijdelijke woningen trekken we samen op met de 3 Bredase woningcorporaties. De prestaties die we gaan leveren met deze partijen, leggen we vast in de nieuwe Alliantieafspraken.
- We realiseren in 2024 een tussenvoorziening zodat we aandachtsgroepen sneller kunnen huisvesten, zonder dat dit drukt op de huidige woningmarkt. Deze tussenvoorziening is bedoeld voor statushouders, mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en studenten. Juist deze combinatie van doelgroepen is belangrijk om de juiste mix van doelgroepen te creëren en daarmee de leefbaarheid in de tussenvoorziening te versterken. Zo kunnen studenten bijvoorbeeld meebouwen aan de community in de tussenvoorziening.
- In 2024 stellen we de woonvisie vast en voeren we deze uit. Breda wil een door de inwoners en partners gedragen woonvisie Breda. De resultaten uit het woningmarktonderzoek Breda en de regionale woonzorganalyse zijn het vertrekpunt voor de gesprekken in de gemeente. We hanteren de nieuwe woonvisie voor de nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties en de gezamenlijke huurderskoepel. Zo geven we verder invulling aan het regionaal transferpunt voor de uitstroom van mensen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Een ander focuspunt in 2024 is het versterken van de samenwerking tussen de gemeente, de corporaties en zorg- en welzijnspartijen.
- We voeren het bestedingsplan Wonen & Gebiedsontwikkeling 2023-2026 verder uit. Hierin is € 19,5 miljoen gekoppeld aan acties om woningen te bouwen. Het geld gaat onder meer naar de 4 grote gebiedsprogramma's Bavel, Gasthuisvelden, CrossMark en Centrum-Oost, tijdelijke woningen en extra capaciteit.
- Er komt een nieuwe tranche beschikbaar voor de starterslening. Met deze tranche wordt invulling gegeven aan de motie 'Starterslening 2.0' van de gemeenteraad. We maken er via het Strategisch Investeringsplan € 5 miljoen voor vrij. Daarbij komen we met een plan naar de raad om te voorkomen dat de startersleningen telkens binnen korte tijd vergeven zijn. We vinden het immers belangrijk dat er de hele bestuursperiode startersleningen beschikbaar zijn.
- We zorgen voor meer betaalbare woningen, hanteren de opkoopbescherming, werken breder samen dan gemeente-huurders-corporaties en pakken kansenongelijkheid aan via Verbeter Breda.
- In 2024 bekijken we met de corporaties, de Seniorenraad, ontwikkelaars en andere partijen hoe we de doorstroming, vooral onder ouderen, verder vorm kunnen geven.
- Samen met de corporaties onderzoeken we welke effecten de afschaffing van de verhuurdersheffing heeft op de investeringskracht.
- In 2024 wordt de wensportefeuille van de woningcorporaties opnieuw bepaald aan de hand van het regionaal woningmarktonderzoek en de regionale woondeal. Deze wordt vervolgens vertaald naar concrete veranderopgaven op wijk- en buurtniveau.
- Voor de tweede tranche van het Volkshuisvestingsfonds werken we aan een aanvraag bij het Rijk voor een subsidie van circa 29 miljoen om woningen in Tuinzigt te verduurzamen. Dit vraagt een cofinanciering vanuit de gemeente van ongeveer 8,5-9 miljoen, verspreid over 10 jaar. Hiermee willen we inzetten op het verduurzamen van woningen in Tuinzigt voor bewoners die het hardste nodig hebben. Daarbij hebben we ook aandacht voor het verduurzamen en verbeteren van de openbare ruimte en maatschappelijke sociale voorzieningen in de wijk. Dat is niet alleen goed voor het klimaat en de portemonnee van bewoners, maar ook voor de leefomgeving in de wijk. Met deze tweede tranche hopen we dan ook opnieuw een belangrijke stap in het programma Verbeter Breda te zetten om de kwaliteit van woningen in kwetsbare gebieden te verbeteren en daarmee de tweedeling in de stad tegen te gaan.
- We richten ons op het verduurzamen van de woningen van de corporaties. Dat gebeurt onder meer via groot onderhoud, de afbouw van het aantal woningen met energielabel E, F en G, en versneld isoleren. Hiermee voldoen we ook aan de nationale prestatieafspraken. Een andere prioriteit is de ontwikkeling van 3 wijkenergieplannen (WEP). Binnen deze WEP-wijken zorgen we samen met de corporaties voor inzicht en afstemming van elkaars onderhoudsplannen die bijdragen aan het verduurzamen van de woningvoorraad.
- We actualiseren ons beleid voor woningdelen, het faciliteren van nieuwe en collectieve woonvormen en mantelzorgwoningen.

- Na de wijziging van de Huisvestingswet onderzoeken we hoe we die wet kunnen inzetten om ervoor te zorgen dat Bredase ouderen en jongeren langer in hun eigen wijk of dorp kunnen blijven wonen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's benoemd.

INDICATOREN

Programma 3. Duurzaam wonen in Breda

Programma-indicatoren

Indicator: Omgevingsvisie (audit nr 2205)

Omschrijving: De indicator in de begroting loopt gelijk op met indicatoren in de Omgevingsvisie zelf

Bron: nader te bepalen Meeteenheid: nader te bepalen

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
			nog niet van toepassing	nog niet van toepassing

Toelichting: In 2021 is de ontwikkeling afgerond van de indicatoren voor de Omgevingsvisie zelf. Op basis hiervan is geen overkoepelende indicator op te nemen in de begroting en jaarrekening.

Indicator: Prettig wonen (audit nr 56)

Omschrijving: Rapportcijfer prettig wonen in de buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
	7,7		7,7	7,7

Toelichting: We blijven vasthouden aan de streefwaarde 7,7. De waardering voor de woning scoort lager, maar wordt gecompenseerd door andere waardes waaronder woonomgeving.

Indicator: Duurzaam wonen (audit nr 57)

Omschrijving: % woningen in Breda dat geen gasaansluiting heeft

Bron: Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024

Toelichting: Op dit moment (medio 2023) zijn nog geen betrouwbare realisatiecijfers beschikbaar. Hierdoor kan ook nog geen streefwaarde worden bepaald voor 2024.

Thema-indicatoren

Indicator: Zoektijd woningzoekenden (audit nr 58)

Omschrijving: Zoektijd woningzoekenden alle reactiemodellen in jaren (inschrijfduur en loting)

Bron: Jaarrapportage Klik voor wonen Meeteenheid: Tijdsduur in jaren

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
2,3	2,4	2,4	2,4	2,7

Toelichting: Zoektijd is de tijdsduur tussen de eerste reactie die een klant plaatst op een aangeboden woning en daarmee dus actief woningzoekend wordt en woningacceptatie. Door de toenemende druk op de sociale woningvoorraad, moet de zoektijd opwaarts worden bijgesteld naar 2,7 jaar. De verwachting is dat de zoektijd na 2024 gaat afnemen vanwege een verruiming van het aanbod.

Productindicatoren Product Wonen

Indicator: Nieuw gebouwde woningen (audit nr 59)

Omschrijving: Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
7,4	6,2	8,2		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar stuurt op andere indicatoren, namelijk harde planvoorraad woningen (indicator nr 2204) en opleveringen woningen (indicator nr 67).

Indicator: Demografische druk (audit nr 60)

Omschrijving: Groene en grijze druk (percentage jongeren tot 20 jaar en ouderen van 65 jaar of ouder ten opzichte van bevolking van 20 tot 65 jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
66,8	66,9	66,8		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten éénpersoonshuishoudens (audit nr 61)

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
662	691	745		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten meerpersoonshuishoudens (audit nr 62)

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
764	804	861		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Gemiddelde WOZ-waarde (audit nr 63)

Omschrijving: WOZ-waarde woningen in duizend euro

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Bedrag in duizend euro

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
292	313	336		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de goedkope klasse (audit nr 64)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de goedkope prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
2.724	2.877	2.863	Minimaal 2.700 en maximaal 2.900	Minimaal 2.700 en maximaal 2.900

Toelichting: Het aantal sociale huurwoningen in de goedkope klasse is in 2023 afgenomen vanwege streefhuurbeleid. Door huurverlaging in 2024 is de verwachting dat het aantal in de goedkope klasse weer oploopt.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de betaalbare klasse (audit nr 65)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de betaalbare prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
15.271	14.897	14.921	Minimaal 16.000 en maximaal 17.250	Minimaal 16.000 en 4 maximaal 17.250

Toelichting: Door de eenmalige huurverlaging in 2024 zal de streefwaarde worden behaald.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de bereikbare klasse (audit nr 66)

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de bereikbare prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
4.034	4.218	4.218	Minimaal 2.100 en maximaal 2.300	Tussen de 2.500 en 3.300

Toelichting: Het aantal sociale huurwoningen in de diverse klassen is in belangrijke mate afhankelijk van intern huurbeleid, maar ook van huuringsrepen op nationaal niveau. Vanwege huurkortingen in 2024 is te verwachten dat de streefwaarde uitkomt tussen de 2.500 en 3.300 woningen.

Thema Verdeling beschikbare ruimte

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) functioneert nog niet goed. Desondanks heeft de Eerste Kamer ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Met het nieuwe instrumentarium van deze wet werken we verder aan ons doel: een optimale leefomgeving in Breda, nu en in de toekomst. We houden daarbij rekening met de ambities van de stad (Omgevingsvisie 2040). De Omgevingswet en de bijbehorende instrumenten geven aan hoe we dit doen: met participatie in de stad en in snelle, duidelijke en transparante procedures voor alle betrokkenen. Hiermee verbeteren we onze dienstverlening. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, is dit regulier werk en bouwen we het programma verder af.

In de Omgevingsvisie 2040 en de onderliggende beleidsstukken, zoals het Groenkompas en de nota Parkeernormen Breda 2021, hebben we vastgesteld hoe we tot een heldere en transparante afweging komen in de openbare ruimte. Daarbij zijn de 3 G's leidend: Groen, Gastvrij en Grenzeloos.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Door het uitstel van de Omgevingswet zijn werkzaamheden verschoven in de tijd. Het gaat daarbij vooral om werkzaamheden waarbij een aansluiting op het DSO nodig is. Vanaf 1 januari 2024 bouwen we gebiedsgericht en beleidsneutraal aan één omgevingsplan dat het tijdelijke omgevingsplan vervangt. De wet geeft ons hiervoor tot eind 2029 de tijd. Eén omgevingsplan vraagt de gecoördineerde inzet van verschillende beleidsvelden. Dit doen we aan de hand van de meerjarenplanning Omgevingsplan. We willen in 4 jaar het tijdelijke omgevingsplan en de bestemmingsplannen omzetten naar één omgevingsplan voor de stad. Daarbij werken we met een verbeterd intakeproces voor initiatieven en vergunningen (Intake- en Omgevingstafel). Participatie vindt plaats volgens de aangepaste participatieleidraad. We zijn gestart met het doorontwikkelen van het participatieproces door de inzet van een participatieregisseur, wat een positieve bijdrage levert aan de manier van participeren met alle stakeholders. Voor de lange termijn is de continuïteit van deze inzet cruciaal om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- De Eerste Kamer heeft ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Hierin is geen voorbehoud meer opgenomen voor de werking van het DSO. Mocht het DSO toch niet goed blijken te werken, dan moeten we tijdelijke alternatieve maatregelen treffen. Dit extra werk is een risico voor onze capaciteit en doorlooptijden.

- In de begroting 2023 zijn extra middelen opgenomen om de komende jaren met de Omgevingswet te werken. In het Bestuursakkoord is een ombuiging aangekondigd voor deze extra gelden. Hierdoor moeten we prioriteiten stellen en in ieder geval doen wat wettelijk verplicht is.

INDICATOREN

Voor dit thema zijn geen indicatoren van toepassing.

Thema Grote woonprojecten in de stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De woningmarkt in Breda moet toegankelijk en betaalbaar blijven voor verschillende doelgroepen. Starters, alleenstaanden en tweeverdieners met een laag en modaal inkomen vallen te vaak buiten de boot bij het vinden van een woning. Het aantal inwoners groeit en tegelijk verandert de samenstelling van huishoudens. Dit vraagt om meer, maar ook andere typen woningen en woonvormen dan we nu hebben in Breda. De bouw van betaalbare woningen staat voorop en het is belangrijk dat we dit snel doen. Deze bestuursperiode willen we 6000 woningen naar harde plannen brengen en 750 tijdelijke woningen bouwen. We bevorderen de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de woningen in Breda. Dit doen we conform de regionale afspraken, zoals de SRBT-woondeal en de Ontwikkelstrategie SRBT.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We voeren de Bredase Woon- en Bouwagenda 2023-2026 uit. Daarmee bevorderen we de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de woningen in Breda. We dragen daarmee ook bij aan de doelen uit het Bestuursakkoord. We brengen 6000 woningen naar harde plannen en we bouwen 750 tijdelijke woningen. Dit doen we met deze 11 acties:

- De Bredase Woon- en Bouwagenda realiseren we samen met onze partners.
- We brengen woningen uit de harde plancapaciteit naar realisatie.
- We brengen 6000 woningen conform 30/40/30 naar harde plannen, met een focus op projecten in de zachte plancapaciteit die substantieel bijdragen aan de realisatie hiervan.
- Een woonprogramma van 30/40/30 is het uitgangspunt bij nieuwe projecten.
- We bouwen 750 tijdelijke woningen, samen met de corporaties.
- We stimuleren de ontwikkeling van nieuwe woonvormen, zodat voor veranderende samenlevingsvormen ook passende huisvesting beschikbaar is.
- We voeren een actief grondbeleid.
- We optimaliseren de werkwijze voor ruimtelijke procedures.
- We stellen een bestedingsplan Wonen op (inclusief woonzorgeenheden) en een plan Gebiedsontwikkeling 2023-2026.
- We maken nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties en de huurdersverenigingen voor de periode 2024 tot en met 2028.
- We stellen nieuw beleid zo veel mogelijk integraal op, waarmee we ervoor zorgen dat beleidsdoelen op elkaar zijn afgestemd.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

De opgaven op de Bredase woningmarkt zijn groot en onze doelstellingen ambitieus. De realisatie hiervan is extra complex door de veranderende omstandigheden op de woningmarkt, zoals de gewijzigde economische situatie met hogere rentes. Dit beperkt de financieringsmogelijkheden van potentiële huizenkopers en beleggers, waardoor zij minder kunnen investeren in een woning. Hierdoor kan vertraging of uitstel optreden bij de realisatie van nieuwbouwprojecten. Ook de aanhoudende migratie en het huidige migratiebeleid hebben effect op de woningmarktcrisis. Dit leidt vooral tot extra druk op de sociale huurwoningmarkt. Wanneer we onvoldoende maatregelen nemen om betaalbare (flex)woningen toe te voegen, leidt dit tot verdringing van doelgroepen. Daarnaast is er sprake van een toenemende krapte op de arbeidsmarkt, die leidt tot personeelstekorten in onder meer de bouwsector. Daarbij komt dat de bouwkosten zijn toegenomen door leveringsproblemen, gestegen energieprijzen en een toenemende vraag. Bovendien ligt er een provinciale vergunningenstop voor projecten met stikstofeffecten. Dit leidt tot aangepaste projecten, vertraging en onzekerheid. Voor het behalen van onze doelen zijn we dus ook afhankelijk van het Rijk en de provincie Noord-Brabant. We monitoren de ontwikkelingen, anticiperen waar mogelijk en voeren de acties van de Bredase Woon- en Bouwagenda uit om de randvoorwaarden te creëren voor meer woningbouw.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Harde planvoorraad woningen (audit nr 2204)

Omschrijving: Het aantal woningen in harde planvoorraad

Bron: Afdeling Ruimte Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
2.877	4.050	3.395	5.000	5.000

Toelichting: Dit is het totaal aantal woningen in de harde plannen per eind van het jaar. Dit is dus niet het aantal woningen dat in deze bestuursperiode naar harde plannen wordt gebracht. We willen de woningbouwproductie verhogen en hiervoor is een toename van het aantal woningen in de harde plannen nodig. De streefwaarde voor 2024 is 5.000 woningen in harde plannen hebben en daarmee de bouw hiervan mogelijk hebben gemaakt.

Indicator: Opleveringen woningen (audit nr 67)

Omschrijving: Gerealiseerde woningbouw (bruto toevoeging)

Bron: Afdeling Ruimte Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
867	851	971	1.500	1.500

Toelichting: We streven naar een structurele verhoging van de woningbouwproductie naar 1.500 woningen per jaar. De toename van de woningbouwproductie willen we verder doorzetten. De opgaven op de Bredase woningmarkt zijn groot en onze doelen ambitieus. Het realiseren hiervan doen we aan de hand van onze versnellingsagenda wonen: de Bredase Woon- en Bouwagenda.

Thema Bereikbaar Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambities

We willen de (inter)nationale bereikbaarheid van Breda verder verbeteren met bestaande én nieuwe vervoermiddelen en mobiliteitsconcepten. Via een uitgebreid mobiliteitsnetwerk zorgen we ervoor dat iedereen zich zo optimaal mogelijk van, naar en binnen de stad kan verplaatsen. Uiteraard geldt dat ook voor goederen. Verder moet Breda veilig, robuust en duurzaam bereikbaar zijn.

De kwaliteit en de verbindingen van de verschillende netwerken bepalen de aantrekkelijkheid van de stad, de ruimtelijke inrichting en de keuze van het vervoermiddel. We willen dat inwoners vrij kunnen kiezen hoe zij zich van a naar b verplaatsen, waarbij we hen met gedragscampagnes bewust laten kiezen welke modaliteit (auto, OV, fiets of lopen) ze daarvoor gebruiken. Dit heeft voordelen voor onze bereikbaarheid én voor de leefbaarheid binnen de gemeente (geluid, luchtkwaliteit en algehele gezondheid).

De mobiliteit in Breda groeit. We verplaatsen onszelf steeds vaker en door ons gedrag (zoals online bestellen) worden er steeds meer spullen verplaatst. Daarnaast groeit Breda met 25.000 woningen (tot 2030) binnen de bestaande stad. Daar moeten we ons mobiliteitssysteem én ons gedrag op aanpassen, waarbij de principes uit de Mobiliteitsvisie Breda (2021) bepalend zijn: 'het nabijheidsprincipe', 'niet dimensioneren op de (ochtend- en avond)spits' en 'slim omgaan met ruimte'. Aan de hand van deze principes en de onderstaande thema's brengen we het Bredase mobiliteitssysteem in evenwicht met de genoemde ambities:

- Het autoverkeer maakt gebruik van de juiste routes.
- Er komt meer ruimte voor langzaam verkeer en de fiets wordt vaker gebruikt voor binnenstedelijke verplaatsingen.
- Het openbaar vervoer is een uitnodigend alternatief door de mobiliteitssystemen optimaal met elkaar te verbinden.
- Het aanbod van parkeerplaatsen en fietsenstallingen is in balans met de vraag, mede door parkeerregulering in het gebied rond het centrum.
- We streven naar duurzame mobiliteit – voorkomen, veranderen en verschoneren.
- We streven naar meer verkeersveiligheid met aandacht voor de kwetsbare weggebruikers, rondom scholen en in de wijken en dorpen, waarbij Breda blijft gaan voor 0 verkeersdoden.

De mobiliteitsopgave hangt nauw samen met onze opgaven op het gebied van verstedelijking en duurzaamheid. Daarom werken we samen met onder andere de regio, de provincie en het Rijk om het mobiliteitsnetwerk verder te optimaliseren. Tijdens de coronapandemie zijn mensen meer thuis gaan werken, buiten de spits gaan reizen en digitaal gaan vergaderen. Die gedragsverandering willen we blijven stimuleren.

Regionale samenwerking is van groot belang voor de verdere ontwikkeling van Breda én de regio. Mobiliteit stopt ook niet bij de gemeentegrens. Daarom maken we regionale afspraken in SRBT-verband en met de regio West-Brabant. De mobiliteitsopgave pakken we dus samen op met onder andere onze overheidspartners: de (stedelijke) regio, de provincie Noord-Brabant, het Rijk en Europa. In veel gevallen dragen deze partners ook financieel bij.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Om onze ambities waar te maken, werken we in 2024 aan projecten met veelal meerdere modaliteiten en beleidsdoelen. Concrete projecten zijn onder andere:

- een impuls voor de verkeersveiligheid, in het bijzonder rondom scholen en in de wijken en dorpen
- het voorbereiden van de werkzaamheden aan de Beverweg in 2025
- aanpassingen van looproutes binnen de wijken
- fietsmaatregelen bij intelligente verkeerslichten (iVRI's)
- uitvoerende werkzaamheden aan de kruising Heksenwiellaan – Emerparklaan
- nemen van 50km/30km-maatregelen

Meerjarenperspectief infrafonds

- uitvoerende werkzaamheden aan de Kapittelweg
- voorbereidende werkzaamheden voor de gebiedsontwikkelingen Chassékwartier, Gasthuisvelden en 't Zoet

Instandhouding mobiliteit

- bijdrage aan de Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland

- gedragsmaatregelen, marketing en communicatie voor de fiets(voorzieningen)
- uitvoerende werkzaamheden aan de fietsroute Ulvenhout-Chaam
- verbetering van de verkeersafwikkeling bij de Oosterhoutseweg
- uitbreiding 1e fase van de fietsenstalling bij station Breda
- voorbereidende werkzaamheden aan de fietsroute Breda-Centrum – Haagse Beemden
- uitvoerende werkzaamheden 1e fietsbrug over de singels
- uitvoerende werkzaamheden voor duurzame mobiliteit
- voorbereidende werkzaamheden voor de OV-concessie 2025
- opwaarderen van wijk- en buurthalthes (onder andere de sterhaltes) naar mobiliteitshubs
- voorbereidende werkzaamheden voor de stadsrandhub Claudius Prinsenlaan
- aanpassing van de taxiverordening en doorvoeren van aanpassingen binnen de Stichting Kwaliteitstaxi Breda
- samenwerking, lobby en afspraken (maken) met hogere overheden
- voorbereidende werkzaamheden voor de aanpak van de Noordelijke Rondweg in relatie tot de verstedelijkingsopgave
- nadere uitwerking van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets voor de stedelijke regio Breda-Tilburg
- Afspraken maken op mobiliteitsdossiers, zoals de aanpak van de A58 Galder-Sint Annabosch, A58 Tilburg-Breda, A27 Hooipolder-Sint Annabosch en een (extra) ontsluiting op de A16 voor een betere afwikkeling van het (regionaal doorgaand) verkeer in Prinsenbeek.
- Afspraken maken binnen (internationale) spoordossiers, waarbij documenten als 'Toekomstbeeld OV 2040' en 'OV in 2040: de zuidelijke hink-stap-sprong' het uitgangspunt zijn. Het gaat dan onder andere om een internationale treinverbinding met Duitsland en de IC Direct naar Schiphol en Utrecht.
- Bus Rapid Transport Breda – Gorinchem – Utrecht
- In het kader van Smart Mobility werken we aan diverse projecten van SmartwayZ, zoals Slim Sturen, regionale regelscenario's en een samenwerking met de verkeerscentrale van Rijkswaterstaat.
- Bij het BO-MIRT 2022 is afgesproken dat voor de stedelijke regio Breda-Tilburg in 2023 een multimodaal mobiliteitspakket wordt opgesteld (MMMP-SRBT). Als hier tijdens het BO-MIRT 2023 afspraken over worden gemaakt, vraagt de uitwerking van dit pakket in 2024 de nodige (overleg)tijd.

Schone mobiliteit (onderdeel klimaatbegroting)

- We bieden hulp aan ondernemers voor het verduurzamen van hun zakelijke mobiliteit via het Brabants Mobiliteitsnetwerk (kennis delen en deelmobiliteit faciliteren).
- We implementeren de meest effectieve stimuleringsmaatregelen voor emissiereductie door verkeer en vervoer in de stad (naar aanleiding van het beleidsonderzoek uit 2023).
- We blijven de groei stimuleren van het aantal laadpalen in de stad (jaarlijks meer dan 150 extra) via samenwerkingsovereenkomsten met de markt.

- We stellen het plan van aanpak vast voor de invoering van de Zero Emission-zone, inclusief begrenzing en invoeringstermijn.

Parkeren

- De parkeertarieven 2024 worden niet verhoogd met de gemeentelijke index, hiermee is een bedrag gemoeid van € 0,4 miljoen. Daarnaast wordt € 0,4 miljoen ingezet voor tariefsverlaging.
- We bouwen verder op onze ervaring met flexibele tijdelijke stallingen op piekmomenten én bij specifieke functies als evenementen en thuiswedstrijden van NAC.
- We realiseren samen met de NS extra ruimte om fietsen te stallen bij het station.
- We gaan door met het reguleren van de schil rondom het centrum en dan vooral 2e fase Boeimeer, Haagpoort en de Slingerweg en omgeving.
- We fiscaliseren het gebied Nonnenveld en omgeving, waarmee we één systeem creëren voor de hele stad.
- We harmoniseren de zones voor betaald parkeren en trekken de tijden en tarieven zo veel mogelijk gelijk.
- We stellen een parkeerstrategie op als uitwerking van de mobiliteitsvisie.
- We vervangen de parkeerapparatuur in de parkeergarages, waarbij we de bewezen technologische ontwikkelingen optimaal willen inzetten.
- De Baronessgarage krijgt een upgrade, zodat de uitstraling en parkeerbeleving beter aansluiten bij de wensen van het publiek.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- Zolang het Rijk en de provincie Noord-Brabant geen definitieve keuzes maken in het stikstofdossier, blijft het mogelijk dat we de Bredase aanpak hierop aan moeten passen. Zonder een definitief NPLG en zonder een goed overzicht van vraag en aanbod op het gebied van stikstof, is het lastig aan te geven of de ruimtelijke ontwikkelingen in en rond Breda door kunnen gaan.
- Er bestaat een risico op prijsstijgingen, wat mogelijk invloed heeft op onze kosten en prijzen. Daarnaast is er een risico op capaciteitsschaarste, zowel intern als extern, wat kan leiden tot beperkingen.
- Het Rijk is bezig met een financiële heroriëntatie, waarbij investeringsgelden benut gaan worden voor het beheer en onderhoud van het hoofdwegennet. Dit zal, naast het stikstofdossier, leiden tot vertragingen in de uitbreiding van het hoofdwegennet.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Duurzaam vervoer (audit nr 2404)

Omschrijving: Aandeel duurzame verplaatsingen te voet, met de fiets en het OV (Modal split)

Bron: ODIN / CBS Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
				Doel is stijgende lijn

Toelichting: Tot en met 2023 was deze indicator gebaseerd op cijfers uit de Bredase Stadsenquête. Dit gaf echter een onvolledig beeld. Tevens was vergelijking met andere steden niet mogelijk. Vanaf de begroting 2024 is deze indicator gebaseerd op het periodieke landelijke Verplaatsingsonderzoek Onderweg in Nederland (ODIN) van het CBS. Op dit moment (medio 2023) worden de realisatiecijfers 2020 - 2022 met terugwerkende kracht berekend. De streefwaarde in 2023 was heel algemeen: een stijgende lijn (het aandeel verplaatsingen te voet, fiets en OV moet toenemen). Voorstel is om dit voorlopig zo te houden.

Indicator: Bereikbare binnenstad (audit nr 68)

Omschrijving: Tevredenheid over bereikbaarheid binnenstad door Bredanaars

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
76	73	72	70	70

Toelichting: Minimaal 70% van de Bredanaars is tevreden over bereikbaarheid binnenstad

Indicator: Verkeersveiligheid (audit nr 70)

Omschrijving: Rapportcijfer door Bredanaars van verkeersveiligheid eigen buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
	6		Een zo hoog mogelijk rapportcijfer	Een zo hoog mogelijk rapportcijfer

Toelichting: Het streven is een zo hoog mogelijk rapportcijfer, omdat de gemeente op verkeersveiligheidsgebied altijd streeft naar beter.

Opmerking: Het onderzoek van de Buurtenquête vindt alleen in de oneven jaren plaats.

Thema Breda is een duurzame en bestendige stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Breda wil een groene en gezonde stad zijn die klaar is voor toekomstige veranderingen. Een stad waar je gezond kunt leven en werk kunt vinden. Bij de ontwikkeling van Breda lopen we tegen diverse grenzen aan, zoals stikstof, hittestress en schaarste op het elektriciteitsnet. De verdergaande verstedelijking raakt diverse milieuthema's, zoals geluid, geur en luchtkwaliteit. Voor deze thema's moeten de afwegingen steeds meer lokaal worden verankerd in het beleid. We blijven daarbij streven naar een goede balans tussen mens, milieu en welvaart, zoals we hebben vastgelegd in onze duurzaamheidsvisie. Daarom werkt de gemeente aan de volgende doelen:

- We behouden en verbeteren de kwaliteit van de leefomgeving op het gebied van bodem, lucht, geluid, biodiversiteit, geur en hittestress. Dat doen we op basis van de wettelijke kaders en eigen beleidsafwegingen.
- We houden de risico's beheersbaar die inwoners en bezoekers van de stad lopen door mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen.
- We versterken de groenstructuur in en om de stad (waaronder de ecologische verbindingzones).
- We behouden en herstellen de biodiversiteit.
- We versterken het dierenwelzijn.
- We verminderen de uitstoot van broeikasgassen ten opzichte van 1990 om in 2044 CO₂-neutraal te zijn (en in minimaal 2030 55% reductie te bereiken).
- We dragen bij aan de nationale doelen voor minder verbruik van basisgrondstoffen (in 2030 50% minder verbruik, in 2050 100% circulair).
- We behouden uitnodigende en toegankelijke recreatievoorzieningen bij recreatieplassen, waarbij de recreatiedruk in balans blijft met de natuurwaarden.
- We behouden en versterken de kennis over natuur en milieu bij onze inwoners.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Beleidsontwikkeling milieu

In 2023 zijn we gestart met het actualiseren van ons beleid voor de Omgevingswet. Sommige acties lopen in 2024 door:

- We stellen beleidsregels vast voor een gemeentelijk afwegingskader van geurnormen.
- We stellen het wettelijk verplichte programma Geluid vast, gevolgd door een voorstel voor geluidreducerende maatregelen.
- Beide beleidslijnen worden ook verankerd in het Omgevingsplan.
- We verzamelen gegevens voor de basis geluidemissie (die wordt vastgesteld in 2026).
- We werken beleid uit voor de luchtkwaliteit voor gevoelige groepen mensen (bestemmingsbeleid).
- We stellen een saneringslijst geluid op, afhankelijk van de nieuwe landelijke regelingen die in 2023 of 2024 vastgesteld worden.
- We leggen de dierenwelzijnsnota, waarmee we het dierenwelzijnsbeleid actualiseren, voor aan de gemeenteraad. In deze begroting van 2024 is een budgetreservering gemaakt voor het proces van beleidsvorming en de voorbereiding van de uitvoering van de beleidskeuzes die medio 2024 gemaakt worden.
- We starten met het actualiseren van de duurzaamheidsvisie en bijbehorende indicatoren.

Ook starten we in 2024 met een visie op lpg-tankstations in relatie tot de verschillende ontwikkelingslocaties voor wonen.

Beleidsuitvoering bodem

Wij laten onderzoeken uitvoeren naar de risico's van historische bodemverontreinigingen bij onder andere de Halstraat en de Aardenhoek. Daarnaast onderzoeken we locaties waar mogelijk specifieke stoffen voorkomen, zoals PFAS en lood. Verder werken we aan de sanering en beheersing van de verontreiniging aan de Fatimastraat.

Door de verstedelijking en door de extra infrastructuur voor energie, glasvezel en wateropvang in de grond, wordt de beschikbare ruimte in de bodem beperkt. Dit vraagt om extra afstemming en afweging. In 2024 werken we verder aan de integrale programmering van ontwikkelingen tussen de overheid, nutsbedrijven en marktpartijen, die allemaal ruimte vragen in de ondergrond. Hiermee toetsen we de werkbaarheid van het handboek Openbare Ruimte, dat in 2023/2024 wordt vormgegeven.

Beleidsuitvoering gezonde lucht

Wij willen in 2030 de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO-advieswaarden) bereiken. Daarom werken we in 2024 aan schone mobiliteit (zie de paragraaf Bereikbaarheid). Daarnaast werken we aan de klachtenregistratie en voorlichting over houtstook. Ook gaan we aan de slag met de resultaten van het onderzoek naar de relatie tussen groen en schone luchtkwaliteit bij Doornbos, dat in 2023 is uitgevoerd.

Natuurherstel, landbouw en landschap (onderdeel Klimaatbegroting)

De gemeente informeert bewoners en belanghebbenden samen met community Stad in een Park over het vergroenen van hun eigen omgeving en over natuurinclusief bouwen. Bij scholen zetten we blijvend in op meer groen bij het schoolplein. Bij natuurontwikkelingsprojecten maken we waar mogelijk extra recreatieve voorzieningen. We ondernemen in 2024 de volgende concrete acties:

- We starten met het opstellen van het inrichtingsplan voor de Landgoederenzone-Noord in de Haagse Beemden.
- We leggen een ommetje aan in de Haagse Beemden.
- We zetten stappen om de internationale status National Park City te verkrijgen.

- We stellen een plan van aanpak op om het Natuurnetwerk Brabant af te ronden en starten met de resterende projecten om vóór 2027 de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water te halen.
- We blijven grond verwerven om extra bos aan te leggen buiten het natuurnetwerk.
- We volgen de Verordening Natuurherstel op, brengen de impact op Breda in beeld en stellen maatregelen op binnen het Natuurherstelplan.
- We voeren de maatregelen uit de Natuurdoelanalyse Ulvenhoutse Bos uit en maken voor de financiering aanspraak op de 'stikstofgelden' van het Rijk.
- TenneT start met de landschappelijke inpassing van de nieuwe hoogspanningsmast in de Kroeten conform de afspraken met de gemeente.
- We geven invulling aan de verduurzaming van de landbouw (kringlooplandbouw, biodiversiteit, stikstof, klimaat) door de opdracht uit het Bestuursakkoord te verkennen in een plan van aanpak.

Energiearchitectuur (onderdeel Klimaatbegroting)

Samen met onze partners, zoals netbeheerders, andere overheden en ontwikkelaars, geven we invulling aan het lokale energiesysteem van de toekomst. Dit doen we door:

- Gemeentelijke beleidsontwikkeling en positiebepaling rondom de nieuwe wetgeving, technieken, economische modellen en digitalisering voor het nieuwe energiesysteem.
- Een strategie uit te werken voor duurzame energiebronnen. In de Transitievisie Warmte zijn de beschikbare bronnen in beeld gebracht. De bronnenstrategie geeft inzicht in het verdelingsvraagstuk van de beschikbare (regionale en lokale) bronnen.
- Energieplanologie
 - We programmeren en prioriteren, waarbij de ambities van Breda naast de investeringsplannen van de netbeheerders worden gelegd. Dit gebeurt in afstemming met de regio en de provincie. In het provinciaal meerjareninvesteringsprogramma Energie en Klimaat (PMIEK) komen deze ontwikkelingen samen.
 - We maken een ontwerpschets van het energiesysteem van de toekomst voor de gemeente Breda, te beginnen met elektriciteit, in nauwe samenwerking met de netbeheerder en in relatie met andere thema's die impact hebben op de ondergrond.
 - We stellen de Regionale Energiestrategie 2.0 vast over het regionale energiesysteem van de toekomst.
- Systeemintegratie. Met concrete projecten werken we aan een gebiedsgerichte aanpak, waarin we het aanbod en de afname van energie zo veel mogelijk gelijktijdig met elkaar afstemmen. Daardoor is het mogelijk om tot semi-autonome energiesystemen te komen, waardoor we slimmer en efficiënter gebruikmaken van het huidige energienet (Steenakker, Rithmeesterpark, Frankenthalerstraat).

Energietransitie gebouwde omgeving (onderdeel Klimaatbegroting)

In 2024 werken we aan:

- 5 wijken en buurtinitiatieven (Prinsenbeek, Wisselaar, Doornbos, Tuinzigt en Biesdonk). We verwachten in 2024 3 wijkenergieplannen af te ronden, zodat daar in 2025 met de uitvoering kan worden gestart.
- De start van 3 nieuwe wijkenergieplannen en ondersteuning van maximaal 2 nieuwe buurtinitiatieven.
- De samenwerking met de woningbouwcorporaties voor de wijkenergieplannen en de uitwerking van de collectieve aanpak met losse particuliere woningen (gespikkeld bezit) op basis van de proefprojecten uit 2023.
- De uitvoering van het Bredaas Isolatieprogramma.

- De voortzetting van het onderzoek naar beschermde diersoorten die in gebouwen leven om passende maatregelen te treffen voor het behoud daarvan.
- Voorlichting aan inwoners over de verduurzaming van woningen. Dat doen we digitaal (energieloket) en via gesprekken (Greenhopper, samenwerking met energiecoöperatie BRES, boerderij Wolfslaar).
- Besluitvorming over het revolverend isolatiefonds.
- Het opzetten van een stimuleringsprogramma voor particuliere verhuur.
- De optimalisatie van de financieringsconstructies, waaronder een evaluatie van het Klimaatfonds en de subsidieregeling 'Uitvoeringsprogramma klimaat'.
- Bewustwording en ondersteuning bij kleine isolatiemaatregelen voor inwoners met een smalle beurs (via de energiebespaarcoaches, een klusbus, et cetera).
- Ondersteuning voor VVE's bij de verduurzaming van hun gebouwen.
- De voortzetting van subsidieregelingen van de eerste tranche van het Volkshuisvestingsfonds (VHF) voor de verduurzaming van woningen in de wijken Doornbos-Linie en Hoge Vucht. In 2024 worden 2 tot 4 VVE's meegenomen binnen deze aanpak.
- Een subsidieaanvraag voor de tweede tranche van het Volkshuisvestingsfonds. Als die wordt toegekend, starten we een nieuwe subsidieregeling voor de wijk Tuinzigt.

Duurzame stadsontwikkeling (onderdeel klimaatbegroting)

- De aanpak voor een duurzame grond weg en waterbouw in de eigen organisatie verder uitwerken.
- Faciliteren van een schone en emissieloze bouwsector in 2030:
 - Invulling geven aan het eigen opdrachtgeverschap om te komen tot een schone en emissieloze bouw in 2030.
 - De mogelijkheden verkennen naar de faciliteiten die de gemeente kan gaan bieden om zero-emissie bouwlogistiek mogelijk te maken.
- De ontwikkeling naar een circulaire bouwsector ondersteunen door:
 - Deel te nemen aan cirkelstad om samen met marktpartijen via voorbeeldprojecten te gaan werken aan het nieuwe normaal voor de bouwsector.
 - Samen met marktpartijen te werken aan een digitale marktplaats voor bouwmaterialen.
 - Een verkenning uitvoeren naar de mogelijkheden voor een gemeentelijk materialen depot voor tijdelijke opslag van materialen.

Recreatievoorzieningen

In 2023 hebben we voor de Galderse Meren een toekomstvisie opgesteld met het oog op de toenemende drukte. In 2024 zetten we de eerste stappen om deze visie uit te voeren. We vernieuwen daarbij onder meer de toiletvoorzieningen. Voor alle recreatieplassen regelen we met een marktpartij verschillende zaken: de parkeerontwikkeling bij drukke dagen, een goed gebruik van de ligweides en het toezicht. We verhogen het dagtarief van € 3 naar € 6, waarmee een deel van de hogere kosten kunnen worden opgevangen.

Natuur- en duurzaamheidseducatie

Boerderij Wolfslaar is een kenniscentrum voor het onderwijs in Breda voor de thema's water- en klimaatadaptatie, energie, circulariteit, biodiversiteit en de herkomst van voedsel. In 2024 ondersteunen wij het onderwijs bij projecten rondom de

Sustainable Development Goals van de VN. We ontwikkelen een leerlijn die natuur- en duurzaamheidseducatie verankert in de schoolvisie.

In 2024 ontwikkelen we een strategie om de huidige dierenweides in de stad om te vormen tot 4 of 5 educatieve boerderijen. Deze 'Parkboerderijen' worden dé groene hubs voor de inwoners van onze Stad in een Park.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Om te komen tot een duurzame en bestendige stad, werken we met veel partners samen. Onze voortgang in 2024 is daarom ook mede van die partners afhankelijk. Ook andere ontwikkelingen kunnen een forse impact hebben op het programma. Denk aan de oorlog in Oekraïne en het effect daarvan op de energieprijzen of de beperkte capaciteit op het elektriciteitsnet. De aanpak in dit programma stellen we daarom regelmatig bij op basis van de actualiteit.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Energie en klimaat (audit nr 71)

Omschrijving: Klimaatneutraal in 2044, uitstoot CO2 in kiloton per jaar

Bron: CO2 monitor Milieu en Mobiliteit Meeteenheid: Kton

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
641	656		592 Kton CO2	564 Kton CO2

Toelichting: In 2044 moet Breda CO2 neutraal zijn. Om dit te bereiken moet er een jaarlijks afname van ruim 28 Kton CO2 gehaald worden. Het gaat hierbij om de uitstoot exclusief CO2 uitstoot van (auto)snelwegen.

Indicator: Fijnstof (audit nr 72)

Omschrijving: Aantal dagen per jaar dat concentratie PM10 meer is dan 50 µg/m3.

Bron: RIVM-meetstation Breda Meeteenheid: Aantal dagen

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
1	2		Maximaal het gemiddelde niveau van de afgelopen 3 jaar	Maximaal het gemiddelde niveau van de afgelopen 3 jaar

Toelichting: De ambitie is om het aantal dagen met overschrijding zover mogelijk terug te brengen. De streefwaarde is maximaal het gemiddelde niveau van de afgelopen drie jaar.

Productindicatoren Product Milieubeheer

Indicator: Hernieuwbare elektriciteit (audit nr 73)

Omschrijving: Aandeel hernieuwbare elektriciteit van totale energie

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
10,7	14,8			

Toelichting: De gemeente stuurt niet rechtstreeks op de huidige (landelijk verplichte) indicator 'hernieuwbare elektriciteit'. De gemeente stuurt op 'hernieuwbare energie'. Daarom wordt de huidige indicator met ingang van de begroting 2025 vervangen door de indicator 'hernieuwbare energie'. De lange termijn doelstelling is om in 2044 volledig over te zijn gestapt naar hernieuwbare energie. In de jaren tot 2044 streven we naar een geleidelijke groei naar deze 100%. In 2021 (meest recente realisatiecijfer) was het aandeel hernieuwbare energie 8,1%; voor 2024 streven we naar een aandeel van 20,3% hernieuwbare energie. Overigens blijven we de realisatiecijfers van de huidige 'smallere' (landelijk verplichte) indicator 'hernieuwbare elektriciteit' presenteren in het overzicht met landelijk verplichte indicatoren.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Wonen in Breda	2.190	4.190	4.224	2.321	2.352	2.827
Verdeling beschikbare ruimte	5.864	5.628	5.037	5.125	4.889	4.852
Grote woonprojecten in de stad	13.890	6.704	19.686	4.695	3.852	3.631
Bereikbaar Breda	15.844	15.925	17.264	17.358	17.424	18.052
Breda is een duurzame en bestendige stad	8.115	24.151	24.391	18.357	16.065	11.790
Reserve Bodemfonds	120	0	0	0	0	0
Reserve Klimaatfonds	285	290	304	304	304	304
Reserve bovenwijkse voorzieningen	-85	1.860	273	0	0	0
Algemene reserve programma 3	4.000	0	200	400	500	0
Exploitatiereserve programma 3	979	0	0	0	0	0
Investeringsreserve programma 3	524	391	2.800	3.800	0	0
Totaal Lasten	51.726	59.140	74.180	52.361	45.387	41.457
Baten						
Wonen in Breda	387	29	30	30	30	30
Verdeling beschikbare ruimte	2.808	3.714	2.568	2.294	2.294	2.294
Grote woonprojecten in de stad	10.976	4.432	17.324	2.756	2.846	1.846
Bereikbaar Breda	15.892	14.514	14.890	14.890	14.890	14.890
Breda is een duurzame en bestendige stad	3.054	10.732	16.217	9.632	9.084	6.634
Reserve Bodemfonds	303	537	537	537	537	537
Reserve Klimaatfonds	189	450	162	162	162	162
Reserve parkeerbedrijf	356	0	0	0	0	0
Reserve Versnellingsopgave Wonen	722	4.132	2.580	370	320	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	902	79	40	40	40	40
Algemene reserve programma 3	300	5.041	3.200	1.900	2.000	586
Exploitatiereserve programma 3	455	3.840	0	0	0	0

Exploitatie	Jaarrekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Investeringsreserve programma 3	0	0	82	190	335	391
Totaal Baten	36.344	47.499	57.629	32.801	32.537	27.409
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	15.382	11.641	16.551	19.559	12.849	14.048

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Wonen in Breda

In 2024 is de versnellingsopgave voor wonen € 1,5 miljoen hoger dan in 2023, waarbij er in 2023 een bedrag van € 1,5 miljoen naar Bouwrijen is gegaan om geplande woningen in de vrije sector om te zetten naar middeldure woningen. Het financiële effect van het ter beschikking stellen van € 5 miljoen voor de 'Starterslening 2.0' vertaalt zich in rentelasten. Deze rentelasten (€ 0,075 miljoen in 2024 en 2025 en € 0,1 miljoen vanaf 2026 en verder) vangen we op binnen de beschikbare middelen van de bouw- en woonagenda.

Verdeling beschikbare ruimte

Ruimtelijke ordening

In 2023 is het budget voor de implementatie van de Omgevingswet € 0,4 miljoen. Omdat de Omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht wordt, is dit budget daarna niet meer nodig. Verder is er in 2023 € 0,15 miljoen gereserveerd voor de herziening van de welstandsnota.

Stedelijke planning en programmering

We verwachten hier geen afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023.

Bovenwijkse voorzieningen

We verwachten hier geen afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023.

Grote woonprojecten in de stad

Grondexploitatie voor woningbouw

Ten opzichte van 2023 nemen de baten én de lasten in 2024 toe met € 7,0 miljoen.

Bereikbaar Breda

Mobiliteit

De hogere uitgaven worden veroorzaakt door de indexatie, hogere kapitaallasten door afgeronde projecten in 2023 en een compensatie van de energielasten. De dotatie aan de voorziening is in 2024 € 0,2 miljoen lager dan in 2023, omdat deze gelden eerder zijn ingezet voor de aanpassing van de software. De gelden uit het bestuurlijke akkoord voor het Infrastructuurfonds zijn niet opgenomen in de exploitatie, maar in het Infrastructuurfonds (€ 2,0 miljoen). De gelden voor de veiligheidsaanpassing en de veiligheid op scholen zijn opgenomen in de investeringsreserve (€ 0,8 miljoen).

Parkeren

Het effect van het niet indexeren van parkeertarieven (€ 0,4 miljoen) en het verlagen van tarieven (€ 0,4 miljoen) wordt opgevangen door de keuzes die bij deze begroting gemaakt worden.

Breda is een duurzame en bestendige stad

Milieu

- In 2023 lopen diverse regelingen en subsidies af, zoals het energiepakket en Geluidsmaatregelen HSL-Zuid. Een aantal regelingen zijn gefaseerd ingericht en hebben dus verschillende bedragen per jaarschijf. Denk hierbij aan energie-armoede. Ook de doorgeschoven € 1 miljoen uit de meicirculaire 2022 naar 2023 is in 2024 niet beschikbaar. Voor de meeste exploitatiegelden geldt echter dat deze doorgeschoven kunnen worden via resultaatbestemming wanneer ze niet worden benut.

- In 2024 neemt de begrote subsidie-uitgave voor het Volkshuisvestingsfonds met € 2 miljoen toe ten opzichte van 2023. Dit komt door de verwachte toename in het aantal subsidieaanvragen voor woningen.
- In 2024 stellen we voor appartementen in 4 VVE's in totaal € 8 miljoen beschikbaar. De benodigde cofinanciering van € 2,4 miljoen is naar voren gehaald uit de jaren 2027 en 2028.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

De kosten van het reguleren van bezoekersstromen en beveiliging bij de Galderse Meren nemen toe. Hiertoe is het budget met € 0,2 miljoen verhoogd. Dit is deels (€ 0,14 miljoen) gecompenseerd door een verhoging van de baten door aanpassing van het dagtarief van € 3 naar € 6.

Groen en water

De hogere uitgaven worden veroorzaakt door een toename van de kapitaallasten (€ 0,2 miljoen) en een afname van het budget van Van Gogh Nationaal Park met € 70.000. (Het budget is € 0 in 2024).

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2024 (bruto)	Planning uitgaven 2025 (bruto)	Planning uitgaven 2026 (bruto)	Planning uitgaven 2027 (bruto)
	Wonen	5.000			
	Parkeren	1.576		3.250	3.250
	Biodiversiteit	6.150	990	1.440	2.340
	Van Gogh Nationaal Park	338	338	338	
	Energietransitie	450			
Ambitie		13.514	1.328	5.028	5.590
	Aankoopprogramma strategische gronden	1.667	1.667	1.667	
	Wonen	560	3.090	650	
	Parkeren	1.900	3.000		
	Biodiversiteit	1.276	918	916	647
	Landschapsverbetering Singelstructuur	360	360	360	360
	Realisatie ecologische hoofdstructuur	2.130	5.760	4.260	4.000
	Energietransitie	250			
Plan		8.143	14.795	7.853	5.007
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk	2.245	2.660	3.590	675
	Meerjarenperspectief infrafonds	985	1.850	1.370	90
	Verkeersveiligheid	565	1.145	725	345
	Overige stedelijke ontwikkelingen	650			
Project		4.445	5.655	5.685	1.110
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk	3.695	42		
	Mobiliteitsdeal Verbeter Breda (w.o. Noordelijke rondweg)	100	100	100	200
	Hoogspanningsverbinding	780			
	Groen en water	450			
	Recreatieve voorzieningen corona aanpak	775			
	Overige stedelijke ontwikkelingen	1.200			
Uitvoering		7.000	142	100	200
Totaal		33.102	21.920	18.666	11.907

Mobiliteit

De kredieten voor mobiliteit zijn bestemd voor de aanleg van infrastructuur in de stad, waaronder de instandhouding van het bestaande netwerk, de schaa sprong OV en fiets, en de voorbereidingskosten voor de werkzaamheden aan de Noordelijke Rondweg (inclusief langzaam verkeer).

Meerjarenperspectief infrafonds

Om Breda bereikbaar te houden investeren we in de wegen ten behoeve van de doorstroming, bijvoorbeeld door het toevoegen van extra rijbanen.

Verkeersveiligheid

Voor het inrichten van veilige straten en wijken rondom scholen en sportclubs investeren we in maatregelen die de verkeersveiligheid verbeteren.

Parkeren

De investeringen voor 2024 betreffen een aanvullend krediet uitbreiding vergunningsgebieden, het groot onderhoud De Barones en de aanschaf van het parkeersysteem garages.

Landschapsverbetering singelstructuur

We zorgen - in lijn met de provinciale ambitie - voor de inrichting van een ecologische verbindingzone langs de singels. Daarbij zorgen we voor een dubbele bomenrij met een recreatieve invulling, zoals beschreven in onze visie op de singels. De visie voor de invulling van de EVZ langs de singels wordt aangeboden aan de raad.

Realisatie ecologische hoofdstructuur

In 2027 moet de ecologische hoofdstructuur (nu: Natuurnetwerk Nederland) zijn afgerond. Deze structuur zorgt voor een goede en groene verbinding van alle natuurgebieden in Nederland. In haar omgevingsvisie heeft de gemeente aangegeven dat zij haar bijdrage wil leveren aan deze landelijke ambitie.

Van Gogh Nationaal Park

In de loop van 2024 neemt het college een besluit over de verlenging van de deelname aan Van Gogh Nationaal Park. In 2024 wordt daarnaast ingezet op de versterking van de landschappelijke structuur in het buitengebied door deelname aan de subsidieregeling genaamd STILA.

Biodiversiteit / groen en water

- De investeringen bestaan uit de aanleg van ecologische verbindingzones (zoals de ecologische zone Benedenmark), de instandhouding van de biodiversiteit en de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland/Brabant.
- Om de recreatieve druk te spreiden over de hele gemeente en mensen te laten genieten van het groen in hun omgeving, is het belangrijk dat zij in hun directe woonomgeving kunnen recreëren. Hiermee starten we door de aanleg van een ommetje in de Haagse Beemden.
- Door de veranderingen in ons klimaat, moeten we inspelen op tijden van grote droogte en hoosbuien. We kunnen hier zelf nog beter op inspelen met de inrichting van de openbare ruimte, maar kunnen dit niet alleen. Ook bedrijven en bewoners zullen een bijdrage moeten leveren, die we stimuleren door een subsidieregeling en door kaders te stellen bij nieuwbouw. Door water vast te houden wanneer dat kan en af te voeren als dat nodig is kunnen we schade (en dus hoge kosten) voorkomen of verminderen.
- Zoals vastgelegd in het groenkompass starten we met de aanleg van bossen. Hier wordt ingespeeld door het aankopen van percelen die beschikbaar komen en op de juiste plek liggen zodanig dat een aangesloten bosstructuur wordt versterkt en/of past binnen de landschappelijke structuur.
- In de gemeente liggen diverse blokkades die voor dieren lastig te passeren zijn. Om deze blokkades, vooral wegen, passeerbaar te maken, leggen we faunapassages aan.

- We willen water bij nieuwbouwlocaties opvangen met bovenwijkse maatregelen. Daarmee zorgen we voor een goede en robuuste inpassing van water en groen.

Overige stedelijke ontwikkelingen

De investeringen hebben betrekking op de afronding van de realisatie van het project Amphibia. Daarnaast gaat het om maatregelen in de openbare ruimte voor Tuinen van Genta en andere projecten van derden, vastgelegd in overeenkomsten met derden.

Aankoopprogramma strategische gronden

We gaan werken aan een actief en strategisch grondbeleid. In 2023 is het bestedingsplan gedeeld waarin we ruimte maken voor het verrichten van strategische aankopen. Dit maakt het mogelijk om onderbouwde aankopen te doen ten behoeve van alle maatschappelijke doelen, waaronder wonen, bedrijventerreinen, gronden en panden voor de realisatie van maatschappelijke functies.

Hoogspanningsverbinding

We hebben het krediet beschikbaar gesteld om de hoogspanningsverbinding te kunnen verkabelen. De laatste grondoverdracht moet nog plaatsvinden, waarna de uitvoering van start gaat.

Recreatieve voorzieningen aanpak

Vanuit de behoefte om dichterbij de bewoners ruimte beschikbaar te hebben om recreëren is in coronatijd dit budget beschikbaar gesteld en geprogrammeerd.

Wonen

Dit betreft een storting in het depot van de Startersleningen ten behoeve het betaalbaar houden van woningen, voorbereiding van de tijdelijke woningen en voor de samenwerkingsovereenkomst met Samen Wonen.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2024	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2024
Bodemfonds	3.093	-537	2.556
Klimaatfonds	1.049	142	1.190
Versnellingsopgave Wonen	5.845	-2.580	3.265
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.781	233	2.015
Reserve Toekomst bestendig wonen	1.000	0	1.000
Algemene reserve programma 3	6.586	-3.000	3.586
Investeringsreserve programma 3	1.115	2.718	3.834
Totaal	20.469	-3.023	17.446

Reserve Bodemfonds

Doel

De ontwikkelingen in de stad zijn onzeker. Onze inzet is maatwerk en ieder jaar anders. Met een bodemreserve vangen we pieken en dalen in de uitgaven op. De reserve vullen we met het resultaat op Bodem. Het gaat hierbij steeds meer om (woningbouw)opgaves die vrijwel altijd op inbreidingslocaties liggen en die door het industriële verleden gekenmerkt worden door hoge bodemkosten.

Risico

Het risico bestaat dat we tegen beperkingen aanlopen als we de verantwoordelijkheid bij de ontwikkelaar willen wegleggen, vooral wanneer landelijke subsidies wegvallen. Bovendien krijgt de gemeente steeds vaker de verantwoordelijkheid voor locaties waar geen specifieke veroorzaker aan te wijzen is.

Reserve Klimaatfonds

Doel

Op basis van het Klimaatplan stellen we jaarlijks een klimaatbegroting op. De inkomsten en uitgaven uit de reserve Klimaatfonds worden bijgehouden in een overzicht. Deze reserve wordt beschikbaar gesteld voor projecten die helpen om de klimaatdoelen van Breda te bereiken.

Toelichting

Het Klimaatfonds (reserve) bestaat uit bijdragen vanuit het project Windmolens Hazeldonk. Hieruit ontvangen we sinds 2014 jaarlijks € 247.500, waarvan € 43.500 voor het Grondbedrijf. Jaarlijks wordt het bedrag geïndexeerd. Deze bijdrage ontvangen we in totaal 20 jaar.

Reserve Versnellingsopgave Wonen

Doel

Bij het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor de Versnellingsopgave Wonen, welke zijn te dekken uit winstnemingen van grondexploitaties. Doel van de bestemmingsreserve is geld beschikbaar te houden voor de Versnellingsopgave Wonen. De winstnemingen storten we in de reserve, de uitgaven voor de versnellingsopgave halen we uit de reserve.

Toelichting

De reserve komt uit de jaarrekening 2018.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Doel

Met deze reserve wordt beoogd een deel van de kosten van bovenwijkse voorzieningen te kunnen afdekken. De inkomsten van de bestemmingsreserve zijn exploitatiebijdragen die gedaan worden bij nieuwbouwplannen en afkomstig zijn van private ontwikkelaars, overeengekomen in een anterieure overeenkomst, of afkomstig van gemeentelijke grondexploitaties. De onttrekkingen bestaan uit af te dekken kosten van bovenwijkse voorzieningen van een aantal projecten zoals benoemd in de Nota en jaarlijkse ambtelijke kosten voor het beheer van de reserve.

Toelichting

De reserve is ingesteld op basis van het raadsbesluit in 2020.

Reserve Toekomstbestendig wonen

Deze regeling brengt € 1 miljoen kapitaallasten met zich mee. De reserve toekomstbestendig wonen is bestemd ter dekking van deze kapitaallasten. In 2021 is conform besluit bestuursrapportage 2021 met zaaknummer 1528103, een bedrag van € 1 miljoen gedoteerd aan de reserve.

Algemene reserve programma 3

In 2024 was aanvankelijk € 2 miljoen gereserveerd als cofinanciering uit de reserve. Nu wordt voorgesteld om € 2,4 miljoen uit het meerjarenperspectief gelijkmatig verdeeld naar 2024 en 2025 te verplaatsen voor VVE's, waardoor het totaal te onttrekken bedrag uit de reserve in 2024 op € 3,2 miljoen euro komt.

Exploitatiereserve programma 3

Deze mutatie betreft het uitvoeren van geluidswerende maatregelen voor woningen die op vastgesteld gebied gevestigd zijn nabij de HSL en de A16. En het treffen van landschappelijke maatregelen in het overdrachtsgebied door het realiseren van visuele afschermingen en het ophogen van bestaande dijklichamen.

VOORZIENINGEN

Bedragen x € 1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2024	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2024
Onderhoud parkeerbedrijf	1.095	-50	1.045
Planmatig onderhoud Vastgoedontwikkeling	4.095	-467	3.629
Voorziening verkeersregelinstallaties	506	295	801
Vrz van derden verkregen middelen (progr 3)	514	-19	495
Totaal	6.210	-240	5.970

Voorziening Onderhoud gebouwen Parkeerbedrijf

Doel

De voorziening is bedoeld voor het egaliseren van meerjarige onderhoudskosten aan de parkeergarages van het Parkeerbedrijf.

Toelichting

De bijdragen verhogen we volgens de bouwkostenindex (structureel).

Planmatig onderhoud vastgoedontwikkeling

De voorziening is voor onderhoudskosten van strategisch aangekochte panden. Op korte termijn is onderhoud nodig, maar ontbreekt voor deze panden een echt vast voornemen voor ontwikkeling.

De basis voor de bijdrage is een meer jaren onderhoudsplanning waarvan de doorberekening loopt t/m 2032. De voorziening is toereikend om het geplande onderhoud t/m 2032 uit te kunnen voeren.

Voorziening Verkeersregelininstallaties

Doel

Vanuit deze voorziening houden we de verkeersregelininstallaties (VRI's) verantwoord en doelmatig goed. Uitgangspunten zijn:

- geen veiligheidsrisico's voor de gebruiker
- geen hinder bij gebruik
- zo min mogelijk kapitaalvernietiging

Toelichting

Een jaarlijkse bijdrage van € 900.000 aan deze voorziening is voldoende om de bestaande VRI's op een goed niveau te houden.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Grondprijzen Breda 2020	Kaderstellend	2020
Gebiedsperspectief Havenkwartier	Kaderstellend	2017
Gebiedsvisie Binnenstad	Kaderstellend	2014
Nota Grondbeleid 2014	Kaderstellend	2014
Aanvullend beleidskader grondbeleid	Kaderstellend	2020

Ontwikkel- en realisatiestrategie Via Breda	Kaderstellend	2015
Ruimtelijke visie voor de Gasthuisvelden	Kaderstellend	2016
Structuurvisie Bedrijventerreinen Breda 2020	Kaderstellend	2008
Omgevingsvisie Breda 2040	Kaderstellend	2021
Structuurvisies Doornbos en Linie	Kaderstellend	2012
Welstandsnota	Kaderstellend	2004
Erfgoedverordening	Kaderstellend	2011
Beleidsregels voor het afwijken van een bestemmingsplan	Kaderstellend	2015
Verordening bedrijveninvesteringzone Breda-Oost 2017 (financieel/fysiek)	Kaderstellend	2015
Vigerende bestemmingsplannen (alle)	Kaderstellend	2019
Participatieleidraad bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving	Kaderstellend	2019
Coördinatieverordening gemeente Breda	Kaderstellend	2019
Besluit tot het aanwijzen van categorieën gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist	Kaderstellend	2019
Woonvisie Breda: wonen in een dynamische stad	Kaderstellend	2013
Aanvulling op de Woonvisie 2013	Kaderstellend	2016

Verordening doelgroepen sociale woningbouw en middenhuur Breda	Kaderstellend	2019
Aanpak kamerverhuur	Kaderstellend	2014
Arbeidsmigranten afsprakenkader	Kaderstellend	2021
Actieplan studentenhuisvesting	Kaderstellend	2016
Alliantie Breda 2019-2023: afspraken over wonen in Breda	Kaderstellend	2019
Gebiedsprofielen Wonen en perspectief wonen	Kaderstellend	2019
Gebiedsprofielen: beschrijving Wonen en Zorg	Kaderstellend	2019
CPO Beleid Gemeente Breda 2020	Kaderstellend	2020
Bestedingsplan Impuls voor de woonagenda	Kaderstellend	2019
Beleidsregel Bezoekersregeling type straat en type garage 2017	Kaderstellend	2017
Nota parkeer en stallingsbeleid Breda (2004, herijking 2013)	Kaderstellend	2004
Duurzaamheidsvisie Breda 2030	Kaderstellend	2016
Actsheets onderdeel van de duurzaamheidsvisie Breda 2030	Kaderstellend	2016
Actualisatie duurzaamheidsthema's	Kaderstellend	2021
Bodembeheernota en bodemkwaliteitskaart vaststellen hergebruik grond	Kaderstellend	2017
Bodemmasterplan Breda 2030 Een basis voor duurzame ontwikkeling	Kaderstellend	2017

Impuls ruimtelijk adaptie Breda	Kaderstellend	2016
Stedelijk waterplan 2019-2023; Breda water bewust	Kaderstellend	2019
Groenkompas	Kaderstellend	2021
Geluidskaarten Omgevingslawaaai	Kaderstellend	2017
Actieplan geluid	Kaderstellend	2020
Klimaatnota 'Steek positieve energie in het klimaat'	Kaderstellend	2008
Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Breda 2008	Kaderstellend	2008
Ontheffingenbeleid Wet geluidhinder 2007	Kaderstellend	2007
Klimaatbegroting 2022	Kaderstellend	2021
Notitie Recreatie@GalderseMeren	Kaderstellend	2012
Nota bovenwijkse voorzieningen	Kaderstellend	2020
Bestuursakkoord 2022 - 2026 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit'	Kaderstellend	2022

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Duurzaam wonen in Breda
Verantwoordelijk bestuurder:

Thema Bereikbaar Breda
Daan Quaars tot 1 oktober 2023. Boaz Adank na 1 oktober 2023.

Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	0%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De regeling zorgt ervoor dat de behandeling van verzoeken om schadevergoeding vanwege de aanleg van de HSL-Zuid en de verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4 en de beslissingen op die verzoeken doelmatig, deskundig en op een gelijke manier plaatsvinden. Door deze regeling weten mensen bij welke instantie ze moeten zijn.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Deze gemeenschappelijke regeling is verlengd tot 1-1-2026.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Niet van toepassing.

